

د. بهرجان هاشم نادری
چاره‌سازکاری درونی ل
بنگاهن درونی PSETC

ئالوْزى دې يوهندىا ھەقزىنىڭ دا

بىكەت، و بىلكو بىبىتە ئىگىرلا شەر و ناكۆكىي دنابېرا ھەردۈكەن دا.
چەند لىكۈلىپىن زانىتى ل قى باپا تى دا ھاتىنە كىن و يا دىيار بۇرى كى
زىنگىن د ناڭ زىيانا خۇ يەقزىنىڭ دا ب كەيف و ھىمن، ئە پەيوهندىا كى
ھەقزىنىي دنابېرا دايىك و بايىن وى يە ھىمن و ب كەيف و خوشى بۇ.
فاكتەرەكى دى يىن گۈنگ ئەۋە كەرسەك چەند بەھاى و رېزىل
ھەقانى خۇ دىگرىت، ئەق ڑى دىزقىرىتە قە بۇ چەندىا ھەزىركەنلى ل بەھاين
زىيانا ھەقزىنىي كا چەندە.

ھەندەك جاران ناكۆكى دنابېرا زۇن و مېزان دا پەيدا بىت و ئەگەرى وى
دىبىتە دەربىرلە خەم و خەيال و نەخۇشىپىن لايىندەك يان ھەردۇو لايەنان
ھەبىن ل جەھەكى دى دەرقەي مال. و دەھمى ب شىوازىكى ساختمەن ئەڭ
نەخۇشىپىن نەھىنە چارەسەرلىكەن و فەمراندىن، دى ب شىوازى ئالولزىل ناڭ
زىيانا ھەقزىنىي دا نەھىنە دەربىرىن، ئەگەر ئىنگ يان ھەردۇو ھەقزىنىان
ئاگى ھەز خۇ نەبىت و نەبىن ب قى چەندى دەھشىيار.

دەھمى ئالولزى پەيدا بىت، ئىنگ نەرەحەتىا خۇ دەگەپورىت و دى كەت
نېشانىن ھستىرى دىزى ھەقزىنىي تورە، يان ڦى ژۇن ئەگەرلا چاھى
پوپىتەپىداندا ھەقزىنىي بىكىشىتە خۇ. لەورا گەلەك جاران نەخۇشىت من
بىن كى ھەر دەمەت ب نەساخىيى دەكەن، دى بىن كى نەھىمنىيە كا
ھەي ل ناڭ پەيوهندىا وى يەقزىنىي كى دىبىتە ئەگەرى ئان نەساخىبىن
ھستىرى. و ھەندەك جاران زەلام ئان نېشانىن ھستىرى بكار دىنېنىت دا كو
زىنكا وى زىندا پوپىتە پى بىكەت يان دا كو روھفتارى خۇ بىن توند و تېز
دەگەل زىنكا خۇ پى قەشىزىت. ھەلبەت ئەم دىنەن كىن كەن چەندە، يان
گەپورىنەن ھستىرى، دەھمى ب نەھشىيارى دەھىنە كىن، يان كو ئەوي
كەسى ب قى مەسىلى ئاگى ھەز خۇ نەتىھە.

خالىە كى دى ئەۋە كو ھەنەنپەيوهندىا سېكىسى دنابېرا ھەردۇو ھەقزىنىان
دا فاكتەرەكى زۇر گۈنگە، بەلىي پا نەفاكتەرە گۈنگ بىن ب تەنەن ب
وەتكى بەرى نەھو بۇ چەندىن چەرخىن چۈپى دەتەنە ھەزىمارتن. ئەق ڦى
گەلەك جاران دىزقىرىتە قە بۇ گەنجىتىا مەرۇشى بەرى بەبىتە دناڭ ھەنەن
ھەقزىنىي دا، بۇ نەمۇنە ئەگەر گەنچە كى گەلەك پەيوهندىن سېكىسى
بىن نەدرۇست ھەين، ب زەھىمەتە ئەو بىشىن كونجاتىيە كا سېكىسى دەگەل
ھەقزىنا خۇل پاشەرۇزى بىكەت. ل بە وى چەندى رەۋشەنپىرىما سېكىسى
زۇر يَا گۈنگە ژۇن ئەھىلاتا ئالولزى و توتس و ھەستا ب گۇنھەبارىي و
كەرىپى يَا كو گەپورى دەھىنە ب سېكىسى قە ل ناڭ پەيوهندىا ھەقزىنىي.

چارەسەرلىكەن دەرۇنى و ھەبۇونا رېنماعىا ھەقزىنىي
Marriage Counseling زۇر گۈنگە بەبىتە كىن ژۇن چارەسەرلىكەن ئارىشىن د
نافىئەرلە زۇن و مېزان دا. گەلەك جاران ئەق كارە ھەزەن ئەل بىنگە كەن
چارەسەرلىكەن دەرۇنى ل دەھىنە كىن. و ج جاران ئاڭ كارە ب
بەلاشى نەچووپە. چونكى گەلەك جاران مەرۇشى روھفتارىن ھەين، بەلىي بى
ھەشىيارىن بىن كەن ئەپەپلىكەن دەھىنە كەن ئەپەپلىكەن دەھىنە
چەنە، بىندەفەيە كەسەكى زىانە ھەبىت بۇ رۇنگەت و دىيار كەت و
ھەشىياركەت، دا كو بىشىت زىانە كا ساختمەن و پەيوهندىن كەن و جان
دەگەل ھەقزىنىي يان ھەقزىنىي بېپۈرپىنەت.

پەيوهندىا ھەقزىنىي كارتبىكىتا خۇ يە یوزىتىف يان نىكىتىف ل سەر
ساخىلە مىا دەرۇنىا ھەر دەرۇو ھەقزىنەن ھەي. پەيوهندىا ھەقزىنىي گۈنگەتىن
فاكتەرى پىكھاتىنى يە د زىانا مەرۇشى دا، ئەگەر جۈزى پەيوهندىي يَا
پىكھاتى و ھىمن بىت دى كارتبىكەن كا ئاڭا كەرى ل سەر ساخىلە مىا
دەرۇنىا ھەر دەرۇو ھەقزىنەن كەت.

پاشى ئەنلىدانى ھەر دەرۇو ھەقزىن زىيانا خۇ دەست پىنگەن، وەھر ئىنگى ژ
وان لايەن ئەن خۇ و رېنگىن خۇ يەن سەرەدەرىسى دەگەل ھەقانى خۇ بىن
تايىبەت ھەن، ئەق ڦى يَا سەنگى ل سەر سەرەتلى و رويدانىن
رەبرەدۇسى بىن ھەر لايەكى. لەورا كەسايەتىا ھەر لايەكى ب رابرەدۇپا
وى قە گەپورىدايە، و ھەر رەفتارە كا ژ ھەر لايەكى بەرامبەر بى دى
دەيادىبىت يَا ب وى كەسايەتىي قە گەپورىدايە. و ھەر ئالولزىك يان
نەخۇشىپەك ل ناڭ پەيوهندىا زۇن و مېزان دا ھەبىت ئەگەرى وى بى
سەرەكى دېبىتە ئە پەيوهندىا ھەقزىنىي قە گەپورىدايە. و ھەر ئالولزىك يان
نەخۇشىپەك ل ئاپەن ئەن خالىن مە ل سەرى گۇتىن.

ئەق ئالولزىا چىدىبىت ژ وان جۈزىن دى بىن ئالولزىي جىاوازە، بۇ نەمۇنە
ژ وى ئالولزىا ل ناڭ خاۋانىگەنلىي يان ل ناڭ جەپى كارى دا، چونكى
چارەسەرلىا وان يَا ئاسانە، ئەگەر ھېچ نەبىت، دى مەرۇش خۇ قەكىشىت
و دى خۇ ژ وان جەپىن ئالولزى لى پەيدا بىت و دەكى قوتاپاخانى و جەپى
كارى دوپەرئىخىت ھەتە كو بىشىت چارەسەرەپەكى بۇ شان ئارىشا و
ئالولزىان بىبىنەت. بەل پا ل ناڭ زىيانا ھەقزىنىي دا ئەق رەنگە چارەسەرەپ
نەھىتە كىن، ل شىنا وى پىندەفەي گۈنچانىن و پىكھانىن بەبىتە كىن، دا كو
ئەنچامان پەيوهندىا ھەقزىنىي يَا سەرەقەتىانە بىت. لەورا كەسايەتىا
ھەر دەرۇو ھەقزىنەن پەنۋىستە يَا دەگەل ئىنگ و دوو گۈنچاى بىت و نەرماتى
تىدا ھەبىت Flexibility دا كو ژ ئالولزىي و تورەبۇون و كەرب و
كېنىي قەلا بىت.

ل پارانيا جاران دا ئەگەرى سەرەكەفتىنە پەيوهندىا ھەقزىنىي يان
نەسەرەكەفتىنە وى دىزقىرىتە قە بۇ باشىبۇونا يان خراببۇونا رەفتارا ژىنلى يان
مېرى يان بۇ ئەگەر دەكى ژ دەرقەي مال. رەفتارا ھەرەكەسەكى ژى ب
مېرىووپا ژارۇكىنە قى مەرۇشى قە يَا گەپورىدايە و ب تايىبەتى پەيوهندىا
دنابېرا ژارۇكى و دەپىك و پابان دا. لەورا ئەگەر جۈزى پەيوهندىا مەرۇشى
دەگەل دايىك و پابان يان ئازدارانە بىت، ئەق جۈزى دى لەسر پەيوهندىا
ھەقزىنىي ژى بەلاقىتە. بۇ نەمۇنە ئەگەر ژىن ل دەھىن ژارۇكىنە خودا يان
نازدار كەرىپىت، ئەو دى ھەزىزكەت كو بىندەفەي مېرى وى ژى ب ھەمان
چۈزە سەرددەپى دەگەل بىكەت، و ئەگەر مېرى وى نازدار نەكەر دى
تۈوشى ئالولزىي و ئىشانىنى بىت، يان قىبابا ژىنكا وى كەسەكە سەرىپخۇ
بىت.

ژ لايەكى دى قە ئەگەر مېرى دەھىن ژارۇكىنە دا خودان رەفتارىن دې بىت
و بىن ب كەرب و دۈمىز و رەق بىت دەگەل دايىك و بايىن خۇ، دى ب
ھەمان رەفتار سەرەدەرىسى دەگەل ژىنكا خۇ كەت، و دى بەرددەۋام بىن ب
شەر و تورەبىت، يان دەھىن ژىنكا وى نەھىلە ئەن ھەزەكە خۇ جى بەجى